

Smittevernveileder for menighetene og ansatte

Bransjestandard for gudstjenester, kirkelige handlinger og barne- og ungdomsarbeid

Denne veilederen gir råd og føringer for smittevern faglig forsvarlig gjennomføring av gudstjenester og andre samlinger i regi av Metodistkirkens menigheter. Formålet er å redusere mulighet for smittespredning etter hvert som kirkene åpnes opp igjen i takt med samfunnet for øvrig.

Smittevernveilederen bygger på veileder utarbeidet av Norges Kristne Råd (godkjent 04.05.2020). Denne er utarbeidet etter mal for bransjestandarder utgitt av Folkehelseinstituttet 28.04.2020. Den vil bli oppdatert i samsvar med endrede råd fra sentrale helsemyndigheter og ved andre behov. Nye versjoner vil da erstatte tidligere utgaver.

Smittevernveilederen er tilpasset for Metodistkirkens menigheter, men må også tilpasses lokale forhold. Dokumentet inneholder også smittevernveileder for barne- og ungdomsarbeidet, samt en sjekklister som skal benyttes. Spørsmål kan rettes til tilsynsprestene eller Ressursgruppa.

Innledning

Den lokale menighet er selv ansvarlig for å vurdere om tilfredsstillende grunnleggende krav til smittevern er oppfylt. Veilederen gir råd og veiledninger som vil være til hjelp i dette arbeidet. Den enkelte menighet må selv vurdere hvordan tiltakene skal tilpasses lokale forhold. For å sikre ivaretagelse av smitteverntiltakene er det viktig med koordinering og godt samarbeid mellom de ulike aktørene som er involvert i gjennomføringen av møter og gudstjenester.

Prinsippene i denne veiledningen kan brukes til alle typer arrangementer, og skal også deles med eventuelle leietakere.

Merk at før oppstart av gudstjenester og andre aktiviteter, bør den lokale kommuneoverlegen kontaktes siden det kan være lokale variasjoner i tiltakene.

Mange i våre menigheter er i risikogrupper ikke minst med tanke på alder. Derfor kan det være steder der det kanskje ikke er riktig å starte opp igjen enda. Dette må være en del av menighetsrådets vurdering.

Menigheter som til vanlig har større gudstjenesteforsamlinger enn 50 (eller det maksimumsantallet som kirkerommets størrelse tilsier), må vurdere hvordan dette kan løses. Alternativer her kan bl.a. være flere gudstjenestetilbud samme dag, strømming av gudstjenestene mm.

Det er viktig at de som vil delta i våre gudstjenester og øvrige aktiviteter får god informasjon om tiltakene i forkant av samlingene. I tillegg skal det gis tydelig informasjon også i kirkebygget.

Vi har ansatte og frivillige som enten selv er i risikogrupperne eller har nær familie som er det. Dette bør det tas hensyn til i planleggingen. Vi bør ikke forvente at disse skal utsette seg for smitte. Når dette gjelder prest og diakon, må dette drøftes med tilsynsprest og personalkomite. Når det gjelder frivillige medarbeidere, er det menighetsrådet som har ansvaret for å gjøre disse vurderingene. For ledere i barne- og ungdomsarbeidet ligger ansvaret hos BUR.

Smittevernveileder for

Metodistkirken i Norge – (menighetens navn)

Godkjent av menighetsrådet (dato)

1. Formål

Formålet med denne smitteveiledningen er å redusere mulighet for smittespredning ved gudstjenester og andre arrangementer i menighetene.

2. Ansvar- og avgjørelsesmyndighet

Menighetsrådet er ansvarlig for

- utarbeidelsen og godkjenningen av smittevernveilederen
- vedtak om igangsettelse av gudstjenester og andre samlinger
- at drift, gjennomføring av gudstjenester og annen aktivitet skjer i samsvar med gjeldende lover og regelverk
- å sikre forsvarlig drift av kirken med hensyn til smittevern, og for å plassere ansvaret for ulike oppgaver i forbindelse med smittevernårene.
- nødvendig opplæring og informasjon til ansatte, frivillige medarbeidere og deltakere/brukere.

For å sikre en forsvarlig og gradvis gjennomføring av gjenåpning av ordinært gudstjenesteliv i norske kirker og kreves det god samordning mellom menighetsrådet, prester/diakon og andre som skal ha en rolle i gjennomføringen av gudstjenesten.

Planer for smittevern må tilpasses lokale forhold etter råd gitt i denne veilederen. Pandemien kan bli langvarig, og det vil være behov for å opprettholde ulike tjenester og funksjoner i samfunnet samtidig med at smittevernhensyn tas. Ulike faser av pandemien og ulik smittespredning i landet vil kunne kreve tilpassede tiltak.

Forrettende prest/diakon er ansvarlig for gjennomføring av gudstjenesten og kirkelige handlinger. Vedkommende skal også sikre at det er gitt nødvendige instruksjoner til deltakere/pårørende før, under og etter seremonier/kirkelige handlinger.

3. Smitteforebyggende tiltak

3.1 Overordnede retningslinjer for å ivareta godt smittevern

Det gjøres mange tiltak i alle deler av samfunnet som til sammen begrenser smittespredningen. Det er viktig å bruke tiltak som er tilpasset ulike situasjoner. Covid-19 smitter hovedsakelig via dråpe- og kontaktsmitte. Virus spres i størst grad ved hoste- og nysing – og mindre ved normal tale/snakking. Det er ikke vist at det nye koronaviruset smitter via mat, drikke eller vann.

Formålet med rådene er å redusere risiko for smitte med covid-19.

De tre grunnpilarene for å bremse smittespredning er:

- A. Syke personer skal ikke være fysisk til stede
- B. God hygiene
- C. Redusert kontakt mellom personer (p.t. minst 1 meter)
- D. Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr

Til tross for godt gjennomførte tiltak, kan tilfeller av Covid-19 og andre infeksjoner oppstå. Dersom smitteverntiltakene i denne veilederen gjennomføres, vil smittespredningen likevel bli begrenset. Tiltakene nedenfor er en beskrivelse av hvilke smitteverntiltak som må være på plass for å lykkes med å redusere smitterisiko til et minimum.

3.1.1. Syke personer skal ikke delta på kirkelige arrangementer

- På kirkenes hjemmesider og i kontakt med pårørende, deltagere mv må det informeres tydelig om at de som kan være korona-syke, har symptomer på luftveisinfeksjon eller er i karantene ikke kan delta på kirkelige arrangementer.
- Ansatte og frivillige som har symptomer på luftveisinfeksjon skal ikke gå på jobb eller delta i forberedelse og gjennomføring av gudstjenester/møter.
- Ansatte og frivillige har et særlig ansvar for å følge myndighetens råd om karantene og isolering ved utvikling av egne symptomer eller ved nærkontakt med mennesker med påvist smitte.
- Frivillige og deltagere skal informeres om at de skal melde fra til menighetsrådets/styrets leder evt. daglig leder dersom de utvikler sykdom umiddelbart.
- Kommunehelsetjenesten har ansvar for oppfølging rundt tilfeller med bekreftet covid-19 (smitteoppsporing), og skal varsle menigheten dersom brukere eller ansatte får bekreftet covid-19. Det er kommunehelsetjenesten som skal beslutte videre tiltak og definerer nærkontakter til den syke.

3.1.2. God hygiene

- Sørg for god informasjon ved inngangspartiet mv. for deltagere og tilsatte med råd for å unngå smitte.
- Det må tilrettelegges for håndhygiene, enten ved lett tilgjengelig håndvask eller hånddesinfeksjon for ansatte, frivillige og deltakere.

Utføres som et minimum ved ankomst, mellom ulike oppgaver (for eksempel hvis man forflytter seg eller skifter utstyr), etter toalettbesøk, og før og etter kjøkkenarbeid og spising. Sørg for tilstrekkelig mengde papirhåndklær ved håndvask.
- Håndhilsning, klemming og unødvendig fysisk kontakt unngås i den grad det er mulig.
- Unngå å ta i ansiktet
- Host i albuekroken eller i et papir som kastes. Vask hender etterpå.

3.1.3. God avstand og minst mulig kontakt mellom personer

- Fra og med 07.05.2020 har regjeringen satt et maksimumsantall på 50 personer som kan være tilstede i kirken samtidig. Tallet inkluderer også de medvirkende.
- Frammøtet må registreres skriftlig med hjemmel i covid-19 forskriften.
- Det skal legges til rette for minst en meter avstand mellom personer. Dette skal skje både gjennom informasjon, organisering og fysisk tilrettelegging. Dette gjelder både i selve forsamlingslokalet, ved inngang/utgang og eventuell samling i friluft.
- Kirkerommets størrelse overstyrer maksimumsantallet. Det vil derfor være aktuelt med et lavere deltagerantall i mindre lokaler for å sikre tilstrekkelig avstand.
- Det må tas hensyn til eventuelle kommunale bestemmelser om antallsbegrensninger.
- Kravet om avstand gjelder ikke personer i samme husstand.
- Arrangøren bør vurdere fysiske tiltak for å bidra til tilstrekkelig avstand: Ommøblering av lokalet, avstenging av annenhver benke/stolrad, markering med tape på gulvet mv.
- Ommøbleringer og rigging av utstyr må gjøres i forkant av gudstjenesten av et begrenset antall personer.
- Artikulasjon ved fremførelse av sang av solister eller mindre grupper kan medføre økt fare for smittespredning. Det anbefales derfor noe ekstra avstand i slike tilfeller.
- Kirkekaffe og annen felles servering av mat og drikke utgår inntil videre.
- Reduser muligheten for kontakt som kan oppstå ved trengsel ved utgang, nattverd, kistebæring, musikkframføring mv.

3.1.4. Minst mulig felles bruk og berøring av inventar og utstyr

- Instrumenter, mikrofoner, bøker mv skal ikke deles og ikke berøres av andre enn den som skal benytte det.
- Salmebøker bør ikke benyttes. Bruk programark eller framvisning på skjerm/prosjektor.
- Husk desinfisering av pianotangenter og annet utstyr som kan brukes av flere personer. Desinfisering bør gjennomføres mellom hvert skifte av utøver.

3.2. Generelt renhold

Aktiviteter forutsetter rutiner for rengjøring. Rutinene skal være kjent i kirken/kontoret ved oppslag og gjelder alle rom som benyttes.

- Det anbefales god, generell rengjøring av lokalene. Vanlige rengjøringsmidler kan benyttes.
- Dørhåndtak, vaskeservanter, trappegelendre og andre gjenstander eller kontaktflater som hyppig berøres bør rengjøres hyppig.
- Etanolbasert desinfeksjonsmiddel kan brukes på ellers rene flater, men vær oppmerksom på at dette ikke er tilstrekkelig ved synlig skitne overflater. Synlig skitne overflater må derfor rengjøres før eventuell bruk av desinfeksjonsmidler i tillegg.
- Utstyr som er brukt rengjøres før neste bruk. Dette gjelder også orgel, piano, talerstol, mikrofoner, ledninger, høyttaleranlegg, alterbord og flater i andre rom som brukes i tilknytning til gudstjenesten dersom flere benytter disse.
- Brukere av blåseinstrumenter i kirkerommet må ha egne rutiner for bruk og renhold.
- Dersom kirkens toaletter skal være tilgjengelige, må det også her være rutiner for renhold. Toaletter som er i daglig bruk skal rengjøres daglig.

4. Kirkelige handlinger

Med forutsetning om at de beskrevne tiltak for smittevern følges, kan lokalkirken finne løsninger for gudstjenester og annen organisert aktivitet i kirker og andre menighetslokaler i tråd med denne veilederen. Det inkluderer også kirkelige handlinger som nattverd, dåp, vielser og gravferdsseremonier.

4.1 Nattverd

- De som forbereder og deler ut vin og oblat skal praktisere foreskrevet håndhygiene både før og under seremonien.
- Nattverd gjennomføres på en slik måte at det ikke er direkte kontakt mellom nattverdudteler, elementene og mottaker.
- Dette kan oppnås med bruk av særkalk.
Der man bruker oblater kan disse legges i hver kalk, helst før nattverdsmåltidet begynner.
- Mottaker tar med særkalk med oblat, tar selv oblatten i munnen og holder særkalken (som vanlig) frem.

- Der man benytter brød som er brutt, brytes brødet og legges på et fat eller brett med en duk av papir.
- Mottakeren tar et stykke av brødet og mottar særkalk og brød, tar brødet i munnen og holder særkalken frem.
- Det trenger ikke være 1 meter mellom nattverdudteler og mottaker
- Det må være minst 1 meters avstand mellom mottakerne.
- Menigheten må ha tilfredsstillende rutiner for å sikre desinfiserende vask av utstyret som benyttes, eller benytte engangsbeger.

4.2 Dåp

4.2.1. Dåp av barn kan gjennomføres på ordinær måte.

- Dåpsfølget som står ved døpefonten, bør bestå av få personer.
- Dåpshandlingen gjennomføres på vanlig måte uten bruk av hansker: Å tegne korsets tegn på pannen, øse vann over barnets hode, tørke av barnets hode og håndspåleggelse. Dette forutsetter grundig håndvask i forkant.
- Papirserviett brukes til å tørke dåpsbarnets hode. Tøyserviett kan benyttes dersom dåpsfølget har dette med og de håndterer denne. Andre løsninger som ivaretar smittevern hensynet kan vurderes.
- Det anbefales at barnet holdes av samme person gjennom gudstjenesten/ dåpshandlingen og eventuelt løfter barnet frem for menigheten i etterkant av dåpshandlingen.

4.2.2. Dåp ved neddykking

- Dåp ved neddykking bør utsettes til etter pandemien eller nasjonale smittevernregler endres.

4.3. Vielser

Kirker og menigheter bør være behjelpelig med å finne gode løsninger for vigsel. Generelle bestemmelser om smittevern må følges. Vigsel utendørs, der brudeparet har ansvar for tilrettelegging, kan være et alternativ til kirkerommet.

- Kun brudepar og forlovere bør stå ved alteret.
- Forutsatt god håndhygiene i forkant og etterkant, kan ekteskapsinngåelsen og forbønn med håndspåleggelse gjennomføres på vanlig måte.

4.4 Gravferd

- Gravferdsseremoni skjer innenfor alminnelige tidsfrister etter dødsfallet.

- Det kan være både generelle og lokale antallsbegrensninger for gravferd. Dette kan gi grunnlag for å tilby en minneseremoni i kirken/menigheten i forbindelse med et utsatt minnesamvær, urnenedsettelse el.lign.
- Vi anbefaler strømming av seremonien etter de retningslinjer som gjelder for dette.
- Forrettende prest/diakon-bør ha løpende kontakt med begravelsesbyrå slik at de er kjent med lokal fleksibilitet i forbindelse med seremonier.
- I forkant av begravelsen anbefales det å redusere antall berøringspunkter ved å ha åpen inngangsdør, benytte trykte salmeark, og ikke benytte puter i benkene og lignende.
- Det forutsettes at de som er til stede ikke har akutt luftveisinfeksjon, og at generelle bestemmelser om smittevern følges. Det gjelder også pårørende som bærer kisten.
- Informasjon om dette bør gjøres kjent ved oppslag i kapell/kirkerom.

5. Barne- og ungdomsarbeid

5.1 Innledning

Veiledningen for barne- og ungdomsarbeidet må ses i sammenheng med den generelle veiledningen for gjennomføring av gudstjenester og andre arrangementer.

Veilederen gir råd og anbefalinger om hvordan menighetene kan gjennomføre aktiviteter for barn og unge på en helsemessig forsvarlig måte. Barn og unge som deltar i kirkens arbeid er i alle aldrer, og har derfor forskjellige og sammensatte behov.

Når aktiviteter for barn og unge starter opp har menighetens ledelse ansvar for at dette skjer i samsvar med smittevernreglene. Dialog med lokale helsemyndigheter og smittevernlege/kommuneoverlege, kan være nødvendig med tanke på lokale tilpasninger.

5.2 Ansvar- og avgjørelsesmyndighet

Det er menighetsrådet og daglig leder i samarbeid med Barne- og ungdomsrådet som avgjør når aktiviteter for barn og unge kan gjenåpnes, og som har det juridiske ansvaret, også når det gjelder smittevern. God og tydelig dialog med de ansatte og frivillige som har barn og unge som sitt ansvars- og arbeidsområde, er i denne situasjonen særlig viktig.

Menighetsrådet er ansvarlig for at ansatte og frivillige får opplæring i å gjennomføre nødvendige smitteverntiltak som beskrevet i denne veilederen.

5.3 Syke personer skal ikke delta

På kirkens hjemmeside og i kontakt med deltakerne må det informeres tydelig om at de som kan være koronasyke, har symptomer på luftveisinfeksjoner eller er i karantene, ikke kan delta i kirkens barne- og ungdomsarbeid.

Symptomer på Covid-19, særlig hos barn, kan være milde og vanskelige å skille fra andre luftveisinfeksjoner. Derfor skal barn og unge holde seg hjemme selv ved milde luftveissymptomer, og de må ha vært symptomfri i 3 døgn før de deltar på fysiske samlinger.

Dersom sykdom oppstår under fysisk samling, skal barnet hentes så fort det lar seg gjøre. Aktiviteten avlyses umiddelbart. Barnet venter på et eget rom sammen med en voksen, eller ute der det ikke er andre personer. I etterkant rengjøres rom, toalett og andre områder der barnet har oppholdt seg med vanlige rengjøringsmidler.

Ansatte og frivillige må vurdere egen helsetilstand med hensyn til akutt luftveisinfeksjon, og unngå å delta i aktiviteter for barn og unge hvis de har symptomer. Dersom ansatte eller frivillige utvikler symptomer under samlingen, må de forlate stedet umiddelbart. Aktiviteten avlyses og rommene rengjøres.

Ansatte og frivillige har et særlig ansvar for å følge myndighetenes råd om karantene og isolering ved utvikling av egne symptomer eller i nærkontakt med mennesker med påvist smitte.

Det skal informeres om at ansatte, frivillige og deltakere som utvikler sykdom, umiddelbart skal melde fra til menighetens ledelse.

5.4 Avstandsregler

- Unngå nærkontakt. Når aktivitet skjer i grupper, skal det være tilstrekkelig antall voksne/frivillige til stede. Dette for å sørge for at smittevernreglene overholdes.
- Hva som er tilstrekkelig antall voksne vil variere med alder, type aktivitet, antall barn og eventuelle ekstra behov i gruppen. Barn under skolealder må følges av en foresatt. For barn/unge 6-18 år må det minimum være en voksen til stede pr 4 barn.
- Dersom det er tilstrekkelig med plass, kan flere grupper med det antall som Helsedirektoratet har slått fast, delta i fellesundervisning på samme areal.
- Gjør rommet klart. Lokalet skal vært klart i forkant av en samling. Felles rigging både før og etter en samling må unngås. Rommet skal deles inn i soner, slik at det er lett for barna å holde avstand. Bruk et egnet lokale som er oversiktlig, enkelt å rengjøre og stort nok til å overholde avstandsbestemmelsene.

5.5 Forebyggende tiltak

- Sørg for at barn og unge får tilpasset og god informasjon om hvilke smitteverntiltak de må følge, for eksempel i form av plakater med tegninger eller enkle tekster.
- Legg til rette for god håndvask med såpe og vann før og etter aktivitet. Hendene tørkes med engangs papirhåndklær. Hvis håndvask ikke er tilgjengelig (for eksempel ved utendørs-undervisning) brukes våtservietter og alkoholbasert desinfeksjon (håndsprit).
- Håndvask for barn under skolealder skal som hovedregel skje med en voksen til stede.
- Oppfordre barna til å bruke tørkepapir eller albuekroken når de hoster eller nyser.
- Vask hender etter hosting/nysing og toalettbesøk.
- Unngå fellesmåltider. Dersom det er behov for mat og drikke, tas dette med hjemmefra.
- Begrens bruk av fysisk materiell til et minimum. Læremateriell som bøker, bibel og skrivesaker tas med hjemmefra.
- I den grad det er mulig oppfordrer vi til å samles utendørs.

6. Ansatte

Hjemme- og sykebesøk skal ikke gjennomføres. Det er imidlertid tillatt med samtaler på kontoret eller i annet egnet lokale dersom det er mulig ut fra gjeldende smittevernregler. Vask og desinfisering skal gjennomføres etter samtalen.

Vi anbefaler fortsatt bruk av hjemmekontor spesielt for menigheter med flere ansatte.

Sjekkliste for smittevern i kirkens virksomhet

Tiltak	Ansvarlig	Gjennomført Dato	Merknad
Ledelsens overordnede ansvar			
Opplæring av ansatte og andre ved at de gjøres kjent med innholdet i denne veilederen.			
Informasjon til medlemmer og møtebesøkende ved oppslag ved inngang til kirken, på nettsider og sosiale medier om rutiner ved gudstjenestebesøk.			
Lage plan for hygienetiltak og renhold.			
Opprette dialog med eventuelle ansatte, brukere eller andre som er i risikogruppe og som kan ha behov for tilrettelegging.			
Registrere deltakere på gudstjenester og andre aktiviteter (slettes etter 10 dager)			
Syke personer skal ikke delta			
Informasjon til ansatte, frivillige medarbeidere og brukere om at syke personer skal holde seg hjemme, selv ved milde symptomer.			
God hygiene			
Sikre at det er nok såpe og tørkepapir tilgjengelig ved alle håndvaskstasjoner og toaletter.			
Henge opp plakater om håndvaskrutiner og hostehygiene.			
Vask hendene ofte og grundig (bruk ev. hånddesinfeksjon).			
Plan for renhold inkludert hyppighet og metode.			
Rutiner for forsterket renhold på utsatte områder som berøres hyppig (dørhåndtak, gelendre, bordplater, osv).			
Plassere alkoholbasert desinfeksjon der ikke håndvask er tilgjengelig og på de i veilederen anbefalte steder.			

Redusert kontakt mellom personer			
Tilstrebe minst en meters avstand mellom personer.			
Etablere rutiner og tildele ansvar for organisering av sitteplasser, tydelig merking av hvilke stoler, benkerader som kan benyttes.			
Plan for å organisere kø og sikre tilstrekkelig avstand ved nattverd og annet.			
Plan for å sikre at det holdes avstand i fellesarealer som gangarealer, garderober, venterom, toaletter og på vei inn og ut av lokalene.			
Rutiner for eventuelt merking på gulv for å sikre avstand i områder der det kan oppstå trengsel.			